جبر خطی

دانشكده مهندسي كامپيوتر

حمیدرضا ربیعی، مریم رمضانی پاییز ۱۴۰۳

تاریخ انتشار: ۱۵ آبان ۱۴۰۳

تمرین تئوری چهارم

تبدیل خطی، تغییر پایه، وارون و دترمینان

۱. پرسشهای خود درمورد این تمرین را در سامانه کوئرا مطرح کنید.

۲. سیاست ارسال با تاخیر: شما در مجموع در طول نیمسال میتوانید از ۴ روز تاخیر استفاده کنید. این مقدار برای تمارین تئوری و عملی به صورت جداگانه
 حساب می شود. تاخیرها با مقیاس ساعت محاسبه شده و به بالا گرد می شوند.

۳. سیاست مشارکت دانشجویان در حل کردن تمارین: دانشجویان میتوانند در حل تمارین برای رفع ابهام و یا بهدست آوردن ایده ی کلی با یک دیگر مشورت و همفکری کنند. این کار مورد تایید و تشویق تیم ارائه ی درس می باشد؛ چرا که همفکری و کار گروهی می تواند موجب تقویت یادگیری شود. اما به دست آوردن جزئیات راه حل و نگارش پاسخ باید تماما توسط خود دانشجو انجام شود. حتما در انتهای پاسخهای ارسالی خود نام افرادی که با آنها همفکری کردید را ذکر کنید.

سوالات (۱۰۰ نمره) تاریخ تحویل: ۲۲ مهر ۱۴۰۳

dim(V)=n پرسش ۱ (۱۵ نمره) فرض کنید $T:V\longrightarrow W$ یک تبدیل خطی باشد. همچنین فرض کنید V یک فضای برداری با بعد متناهی است و $i=1,\ldots,m$ یک پایه برای $i=1,\ldots,m$ باشد و $v_1,\ldots v_m\in V$ به طوری که $v_1,\ldots v_m\in V$ ، نشان دهید برای $i=1,\ldots,m$ داریم:

$$V = span\{v_1, \dots, v_m\} \oplus ker(T)$$

پاسخ قرار دهید $v \in V$ ، آنگاه $T(V) \in Im(v)$. از آنجایی که $w_1, w_2, \dots w_n$ تشکیل یک پایه برای im(T) می دهند، $v \in V$ وجود دارند به طوری

$$T(v) = \alpha_1 w_1 + \dots + \alpha_m w_m$$

 $T(v_i) = w_i$ از آنجایی که

$$T(v) = \alpha_1 T(v_1) + \dots + \alpha_m T(v_m)$$

$$T(v) - \alpha_1 T(v_1) - \dots - \alpha_m T(v_m) = {}^{\bullet}W$$

$$T(v - \alpha_1 v_1 - \dots - \alpha_m v_m) = {}^{\bullet}W$$

$$\Longrightarrow v - \alpha_1 v_1 - \dots - \alpha_m v_m \in ker(T)$$

این مطلب بیان میکند که $\mathbf{v} = \alpha_n \mathbf{v}_n + \alpha_m \mathbf{v}_m \in \ker(T)$ است. بنابراین، برای هر $\mathbf{v} = \mathbf{v}$ میتوان نوشت

$$\mathbf{v} = (\alpha_1 \mathbf{v}_1 + \dots + \alpha_m \mathbf{v}_m) + (\mathbf{v} - \alpha_1 \mathbf{v}_1 - \dots - \alpha_m \mathbf{v}_m) \in \operatorname{span}\{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_m\} + \ker(T),$$

که به این معنی است که

$$V = \operatorname{span}\{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_m\} + \ker(T).$$

 $k=\mathrm{nullity}(T)$ اکنون نشان خواهیم داد که این جمع در واقع یک جمع مستقیم است. فرض کنید $\mathbf{u}_1,\dots,\mathbf{u}_k$ یک پایه برای $\{\mathbf{v}_1,\dots,\mathbf{v}_m,\mathbf{u}_1,\dots,\mathbf{u}_k\}$ است. ادعا میکنیم که

 $V = \operatorname{span}\{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_m\} + \ker(T) = \operatorname{span}\{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_m\} + \operatorname{span}\{\mathbf{u}_1, \dots, \mathbf{u}_k\} = \operatorname{span}\{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_m, \mathbf{u}_1, \dots, \mathbf{u}_k\} = \operatorname{span}\{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_m, \mathbf{u}_1, \dots, \mathbf{v}_m\} + \operatorname{span}\{\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}$ $\operatorname{span}\{\mathbf{v}_1,\ldots,\mathbf{v}_m\}\oplus\operatorname{span}\{\mathbf{u}_1,\ldots,\mathbf{u}_k\}=\operatorname{span}\{\mathbf{v}_1,\ldots,\mathbf{v}_m\}\oplus\ker(T).$

فرض کنید مقادیر $\lambda_1,\ldots,\lambda_m,\mu_1,\ldots,\mu_k\in F$ وجود داشته باشند به طوری که

$$\lambda_1 \mathbf{v}_1 + \dots + \lambda_m \mathbf{v}_m + \mu_1 \mathbf{u}_1 + \dots + \mu_k \mathbf{u}_k = {}^{\bullet}V. \tag{*}$$

در این صورت، اعمال T به هر دو طرف معادله می دهد

$$\lambda_1 T(\mathbf{v}_1) + \dots + \lambda_m T(\mathbf{v}_m) + \mu_1 T(\mathbf{u}_1) + \dots + \mu_k T(\mathbf{u}_k) = \mathbf{v}_W.$$

حال، از آنجا که $T(\mathbf{u}_i)=oldsymbol{\cdot}_W$ برای همهی $T(\mathbf{v}_i)=oldsymbol{\cdot}_U$ جال، از آنجا که ما $T(\mathbf{u}_i)=oldsymbol{\cdot}_W$ حال، از آنجا که ماریم برای همه می

 $\lambda_1 \mathbf{w}_1 + \cdots + \lambda_m \mathbf{w}_m = {}^{\bullet}_W.$

از آنجا که $\mathbf{w}_1,\dots,\mathbf{w}_m$ مستقل خطی هستند، نتیجه میگیریم که

$$\lambda_1 = \cdots = \lambda_m = \cdot.$$

بنابراين داريم

$$\mu_1 \mathbf{u}_1 + \cdots + \mu_k \mathbf{u}_k = {}^{\bullet}V$$

اما چون $\mathbf{u}_1,\dots,\mathbf{u}_k$ نیز مستقل خطی هستند، نتیجه میگیریم که

 $\mu_1 = \cdots = \mu_k = \bullet$.

یرسش ۲ (۱۷ نمره) فرض کنید U, W, V فضاهای برداری با ابعاد متناهی روی F باشند. همچنین فرض کنید که $\alpha, \beta \in F$ باشند.

(الف) فرض کنید $T: V \to W$ یک تبدیل خطی باشد. نشان دهید:

(ب) فرض کنید $S:U \to V$ و $S:U \to V$ تبدیل های خطی باشند. نشان دهید:

$$rank(T \circ S) \le rank(T)$$

 $rank(T \circ S) \le rank(S)$

پاسخ

(آ) فرض کنید $m = \dim(V) = \max(T) = \min(m(T))$. در این صورت، باید حداقل $m = \min(V) = \min(V) = \min(V)$ وجود داشته فرض کنید $m = \min(V) = \min(V) = \min(V)$. در $\min(T) = \min(V) = \min(V)$ وجود داشته باشد که مستقل خطی باشند (برای مثال، اولین $m = \min(V) = \min(V)$ بردار در یک پایه از $\min(T)$ بردارهای $m = \min(V) = \min(V)$ وجود دارند به طوری که $m = \min(V) = \min(V)$ باید و ابسته خطی باشند: بنابراین ضرایبی $m = \min(V) = \min(V)$ به همه صفر، وجود دارند به طوری که $m = \min(V) = \min(V)$ باید و ابسته خطی باشند: بنابراین ضرایبی $m = \min(V)$ به همه صفر، وجود دارند به طوری که

$$\alpha_1 \mathbf{v}_1 + \cdots + \alpha_{n+1} \mathbf{v}_{n+1} = {}^{\bullet}_V.$$

بنابراین ضرایبی $a_1,\ldots,a_{n+1}\in F$ ، نه همه صفر، داریم بهطوری که

$$T(\alpha_1 \mathbf{v}_1 + \cdots + \alpha_{n+1} \mathbf{v}_{n+1}) = T(\mathbf{v}_V),$$

يعنى

$$\alpha_1 T(\mathbf{v}_1) + \dots + \alpha_{n+1} T(\mathbf{v}_{n+1}) = {}^{\bullet}_W,$$

...

 $\alpha_1 \mathbf{w}_1 + \cdots + \alpha_{n+1} \mathbf{w}_{n+1} = {}^{\bullet}_W,$

که این به این معنی است که بردارهای $\mathbf{w}_{1},\dots,\mathbf{w}_{n+1}$ وابسته خطی هستند — که تناقض است. بنابراین فرض اولیه ما باید نادرست باشد، یعنی باید داشته باشیم $\dim(\mathrm{Im}(T))\leq n$.

(ب) این نکته ابتدایی از نظریه مجموعهها را به خاطر بیاورید: اگر $B\subseteq B$ باشد، برای هر تابع f داریم $f(A)\subseteq f(B)$. به طور خاص، از آنجا که $T\circ S(U)\subseteq T(V)$ بعنی $T(S(U))\subseteq T(V)$ داریم $T(S(U))\subseteq T(V)$ بعنی $T(S(U))\subseteq T(V)$ به خاطر بیاورید: اگر تابع این از تابع این این از تابع این این از تابع این از

$$\operatorname{im}(T \circ S) \subseteq \operatorname{im}(T)$$

W است $\overline{\psi}$ هر دو نشاندهنده برد φ هستند). اکنون، هر دوی اینها زیرفضاهای (به یاد بیاورید که $\overline{\psi}$ فقط یک روش دیگر برای نوشتن $\overline{\psi}$ است $\overline{\psi}$ است هستند، پس داریم

$$\dim(\operatorname{im}(T \circ S)) \leq \dim(\operatorname{im}(T)),$$

يعني

 $rank(T \circ S) \le rank(T)$.

برای بخش دوم، تابعی $\mathbf{v}\in\mathrm{im}(S)\to W$ را به صورت $\mathbf{v}(\mathbf{v})=T(\mathbf{v})$ برای همه $\mathbf{v}(\mathbf{v})=(\mathbf{v})=(\mathbf{v})$ تعریف میکنیم. توجه کنید که $\mathbf{v}$ بیان خطی $\mathbf{v}\in\mathrm{im}(S)$ برای همه $\mathbf{v}\in\mathrm{im}(S)$ برای همه $\mathbf{v}\in\mathrm{im}(S)$ برای همه $\mathbf{v}\in\mathrm{im}(S)$ داریم $\mathbf{v}\in\mathrm{im}(S)$ داریم $\mathbf{v}\in\mathrm{im}(S)$ بنابراین با اعمال بخش (الف) به $\mathbf{v}$ ، داریم

$$\operatorname{rank}(\varphi) \le \dim(\operatorname{im}(S)) = \operatorname{rank}(S). \tag{1}$$

 $\mathbf{w}=arphi(\mathbf{v})$ اما توجه کنید که $\mathbf{w}=T(S(\mathbf{u}))$ برای برخی $\mathbf{w}\in\mathrm{im}(T\circ S)$ زیرا اگر $\mathbf{w}\in\mathrm{im}(T\circ S)$ در این صورت $\mathbf{w}=\mathbf{v}$ برای برخی $\mathbf{w}\in\mathrm{im}(S)$ و بنابراین که در آن $\mathbf{v}=\mathbf{v}=\mathbf{v}$ بس $\mathbf{v}\in\mathrm{im}(S)$ بس بابراین

$$\dim(\operatorname{im}(T \circ S)) \le \dim(\operatorname{im}(\varphi)),$$

يعني

$$\operatorname{rank}(T \circ S) \le \operatorname{rank}(\varphi). \tag{Y}$$

ترکیب (۱) و (۲) نتیجه می دهد

 $rank(T \circ S) < rank(S)$

 $[T]_B$ پرسش T (۱۶ نمره) فرض کنید V یک فضای برداری میدان F بوده و T:V o V یک تبدیل خطی باشد، به طوری که در هر پایه B از V ماتریس B قطری است. ثابت کنید E مضرب همانی است؛ یعنی برای هر E مداریم E داریم E د

B= پاسخ از آن جا که ابعاد ماتریس متناهی است پس dim(V) نیز متناهی است . فرض کنید dim(V)=n باشد . ابتدا یک پایه دلخواه مانند dim(V)=m از m در نظر بگیرید . ستون m امر m اور m اور m باشد . m اور m باشد . m است فرض کنید به نحو زیر باشد . m

$$C = \begin{bmatrix} \lambda_1 & \cdot & \cdot & \cdots & \cdot \\ \cdot & \lambda_7 & \cdot & \cdots & \cdot \\ \cdot & \cdot & \lambda_7 & \cdots & \cdot \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \cdot & \cdot & \cdot & \cdots & \lambda_n \end{bmatrix}$$

```
در نتیجه ستون j ام j است و چون j \leq n در نتیجه T(\alpha_j) = \lambda_j \alpha_j پس T(\alpha_j) = \lambda_j \alpha_j است و چون T(\alpha_j) = 0 دلخواه بود در نتیجه در نتیجه T(\alpha_j) = 0 دلخواه بود در نتیجه استون T(\alpha_j) = 0 دلخواه بود در نتیجه بود در نتیجه استون T(\alpha_j) = 0 دلخواه بود در نتیجه استون T(\alpha_j) = 0 د
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     می باشد . T(\alpha_1) = \lambda_1 \alpha_1, T(\alpha_1) = \lambda_1 \alpha_2, \cdots, T(\alpha_n) = \lambda_n \alpha_n
     اکنون به ازای هر 1 \leq i < j \leq n ثابت می کنیم \lambda_i = \lambda_j است . مجموعه ی B_i = \{lpha_1, \cdots, lpha_i + lpha_j, \cdots, lpha_j, \cdots, lpha_j, \cdots, lpha_j \} را در نظر بگیرید . همه ی
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    . را قرار دادیم lpha_1, \cdots, lpha_{i-1}, lpha_i را قرار دادیم ثابت مانده اند و فقط به جای lpha_1, \cdots, lpha_{i-1}, lpha_{i+1}, \cdots, lpha_n
                                                                                                                                                                                                                                            . ادعا می کنیم B' یک پایه برای V است . چون M = dim = dim = 0 پس کافی است نشان دهیم اعضای B' مستقل خطی اند
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        نوض کنید d_n \in F وجود داشته باشند که :
     d_1\alpha_1 + \dots + d_{i-1}\alpha_{i-1} + d_i(\alpha_i + \alpha_j) + d_{i+1}\alpha_{i+1} + \dots + d_n\alpha_n = \cdot \Rightarrow
     d_1\alpha_1 + \dots + d_{i-1}\alpha_{i-1} + d_i\alpha_i + \dots + (d_i + d_j)\alpha_j + \dots + d_n\alpha_n = \bullet
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 d_1=\cdots=d_{j-1}=d_i+d_j=d_{j+1}=\cdots=d_n=ullet:چون اعضای B مستقل خطی هستند پس
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    در نتیجه باید داشته باشیم : d_1 = \cdots = d_n = \bullet پس اعضای B' نیز مستقل خطی هستند .
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               . چون |B'| = |B'| = |B'| پس |B'| پایه ای برای V است . اثر T روی عناصر |B'| = |B'| را بررسی می کنیم
     T(\alpha_1) = \lambda_1 \alpha_1, \cdots, T(\alpha_{i-1}) = \lambda_{i-1} \alpha_{i-1}, T(\alpha_i + \alpha_j) = T(\alpha_i) + T(\alpha_j) = \lambda_i \alpha_i + \lambda_j \alpha_j, T(\alpha_{i+1}) = \lambda_{i+1} \alpha_{i+1}, \cdots, T(\alpha_i) = \lambda_i \alpha_i + \lambda_j \alpha_j, T(\alpha_i) = \lambda_i \alpha_i + \lambda_j \alpha_i, T(\alpha_i) = \lambda_i \alpha_i, T(\alpha_i)
     T(\alpha_n) = \lambda_n \alpha_n
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              یس ماتریس نمایش T در پایه ی B' برابر است با :
  D = \begin{bmatrix} \lambda_1 & \cdots & \cdots & \cdots & \cdots & \cdots \\ \vdots & \lambda_7 & \cdots & \vdots & \cdots & \vdots & \cdots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \ddots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \ddots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \ddots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \ddots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \ddots & \ddots 
نه در اینجا D=[T]_{B'} است . به عبارت دیگر ستون k ام D=[T]_{B'} به ازای k \neq i برابر است با : D=[T]_{B'} و ستون D=[T]_{B'} است . از D=[T]_{B
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     طرفی طبق فرض سوال [T]_{B'} ماتریس قطری است . پس \lambda_j = \lambda_i = \cdot 	o \lambda_j = \lambda_i است .
    از آنجا که این حکم را به ازای هر دو i< j\leq n د آخواه اثبات کردیم پس \lambda_1=\lambda_1=\cdots=\lambda_n=c است . اکنون به ازای هر i< j\leq n ثابت می کنیم T(\alpha)=c\alpha
     T(\alpha_1) = c\alpha_1, T(\alpha_1) = c\alpha_1, \cdots, T(\alpha_n) = c\alpha_n
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    : برای عناصر پایه B داریم
                                                                         : منظر بگیرید . B پایه است پس a=\sum_{i=1}^n c_i\alpha_i وجود دارد که a=\sum_{i=1}^n c_i\alpha_i باشد . در نتیجه \alpha\in V دلخواه در نظر بگیرید . C_1 پایه است پس C_1 باشد . C_2 و نهایتا حکم اثبات می شود . C_3 در نتیجه C_4 باشد . C_4 باشد . در نتیجه C_4 باشد . د
     AA^T = I = BB^T و همچنین det(A) + det(B) = AA^T = I = BB^T است. نشان دهید ماتریس (۱۶ نمره) فرض کنید
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               وارون پذیر نیست. A+B
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   det(XY) = det(X)det(Y): هر گاه X,Y \in M_n(R) باشد آن گاه داریم :
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               det(X^T)=det(X): هر گاه X\in M_n(R) باشد آن گاه داریم: X\in M_n(R)
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            روابط زیر با کمک لم ۱ و لم ۲ حاصل می شود .
     det(B^T(A+B)A^T) = det(B^TAA^T + B^TBA^T) = det(B^T + A^T) = det(A+B) \Rightarrow
     det(B^T)det(A+B)det(A^T) = det(A+B)
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            . ست اdet(A+B) \neq \bullet است افرض خلف کنید
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       درنتیجه ۱ \det(A)\det(B^T) = 1 می باشد \det(A^T)\det(B^T) = 1 درنتیجه
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      از طرفی داریم:
```

 $det(AA^T) = det(I) \to det(A)^{\mathsf{Y}} = \mathsf{V} \to det(A) = \mathsf{Vor} - \mathsf{V}$ $det(BB^T) = det(I) \to det(B)^{\mathsf{Y}} = \mathsf{V} \to det(B) = \mathsf{Vor} - \mathsf{V}$

. همچنین • $\det(A) + \det(B) = det(A)$ است پس دو حالت زیر رخ می دهد

. باشد $\det(A)=1, \det(B)=-1$ باشد طول این که $\det(A)=-1, \det(B)=1$ رخ دهد دوم آن که ا

. در نتیجه در هر صورت A+B و ارون پذیر نیست A+B می شود که با A+B و ارون پذیر نیست

. پرسش ۵ (۱۶ نمره) ماتریس $A \in M_n(R)$ است. درایه (i,j) ماتریس A را برابر $\frac{1}{\min(i,j)}$ تعریف کنید. مقدار $A \in M_n(R)$ را بیابید.

. پاسخ بنا به تعریف داریم:
$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & \cdots & 1 \\ 1 & \frac{1}{7} & \frac{1}{7} & \cdots & \frac{1}{7} \\ 1 & \frac{1}{7} & \frac{1}{7} & \cdots & \frac{1}{7} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & \frac{1}{7} & \frac{1}{7} & \cdots & \frac{1}{n} \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} -1 & \ddots & \ddots & \ddots & \ddots \\ 1 & \frac{1}{\gamma} & \frac{1}{\gamma} & \dots & \frac{1}{\gamma} \\ 1 & \frac{1}{\gamma} & \frac{1}{\gamma} & \dots & \frac{1}{\gamma} \\ 1 & \frac{1}{\gamma} & \frac{1}{\gamma} & \dots & \frac{1}{\gamma} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & \frac{1}{\gamma} & \frac{1}{\gamma} & \dots & \frac{1}{n} \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} -1 & \ddots & \ddots & \ddots & \vdots \\ 1 & \frac{1}{\gamma} & \frac{1}{\gamma} & \dots & \frac{1}{\gamma} & \dots & \frac{1}{\gamma} \\ -\frac{1}{\gamma} & -\frac{1}{\gamma} & \ddots & \dots & \frac{1}{\gamma} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & \frac{1}{\gamma} & \frac{1}{\gamma} & \dots & \frac{1}{n} \end{bmatrix}$$
ab , rung n and n

هايتا با جايگذاری
$$i=n-1$$
 به ماتريس
$$\begin{bmatrix} -1 & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ -\frac{1}{7} & -\frac{1}{7} & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ -\frac{1}{7} & -\frac{1}{7} & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ -\frac{1}{n-1} & -\frac{1}{7(n-1)} & -\frac{1}{7(n-1)} & \cdots & -\frac{1}{(n-1)^{7}} & \cdot \\ 1 & \frac{1}{7} & \cdots & \frac{1}{n-1} & \frac{1}{n} \end{bmatrix}$$

. ست $\det(A) = \det(B)$: یعنی . یعنی مانند . یعنی انجام دادیم پس دترمینان ثابت می مانند . یعنی اعمال سطری مقدماتی انجام دادیم پس دترمینان ثابت می مانند . این ماتریس را $\det(A) = \det(B)$ $det(A) = det(B) = (-1) * (-\frac{1}{5}) * (-\frac{1}{9}) * \cdots * * (-\frac{1}{(n-1)^7}) * \frac{1}{n} = (-1)^{n-1} * \frac{1}{n} * \frac{1}{((n-1)!)^7} : \frac{1}{n} = (-1)^n + \frac{1}{n} * \frac{1}{((n-1)!)^7} : \frac{1}{((n-1)!$

پرسش ۶ (۲۰ نمره) V یک فضای برداری با بعد متناهی و $T:V\longrightarrow V$ یک تبدیل خطی است.

- $V = R(T) \oplus N(T)$ نشان دهید V = R(T) + N(T) آ اگر
- $V = R(T) \oplus N(T)$ نشان دهید، $R(T) \cap N(T) = \{ \cdot \}$ نشان دهید)

 $dim(U+W) = dim(U) + dim(W) - dim(U\cap W)$ اگر U,W زیرفضاهای یک فضای برداری با بعد متناهی باشند، آنگاه (U,W) اگر U,W

(آ) با توجه به روابط داده شده می توان نشان داد:

$$\begin{aligned} \dim(R(T)) + \dim(N(T)) &= \operatorname{rank} T + \operatorname{nullity} T = \dim(V) = \dim(R(T) + N(T)) = \\ & \dim(R(T)) + \dim(N(T)) - \dim(R(T) \cap N(T)) \\ & \dim(R(T)) + \dim(N(T)) = \dim(R(T)) + \dim(N(T)) - \dim(R(T) \cap N(T)) \\ & \Longrightarrow \dim(R(T) \cap N(T)) = \bullet \\ & \Longrightarrow R(T) \cap N(T) = \{\bullet\} \\ & \Longrightarrow V = R(T) \oplus N(T) \end{aligned}$$

$$dim(R(T)) + dim(N(T)) = dim(R(T)) + dim(N(T)) - dim(R(T) \cap N(T)) = rankT + nullityT - dim(\{ \bullet \} = dim(V) \ (\because) \\ R(T) + N(T) \subseteq V \Longrightarrow R(T) + N(T) = V \Longrightarrow R(T) \oplus N(T) = V$$